

A HTMT HÍREI

Még lehet jelentkezni az MTA pályázataira

A Domus magyarországi ösztöndíjpályázat őszi kiírására még október 7. 14 óráig, az Akadémiai Adattárhoz kapcsolt Domus pályázati rendszeren keresztül lehet jelentkezni. [...] Továbbá továbbra is nyitott az MTA három új típusú Domus pályázatának egyike, a tudományos könyvek kiadására és színvonalas nemzetközi publikációk megjelentetésére vonatkozó, amelyre a jelentkezés 2022. október 31-ig lett meghosszabbítva...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

A SZMAT felhívása monográfia kiadására

A Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács monográfiatorozat indításának célja, hogy a szlovákiai magyar tudományosság eredményei a tudományos közösség számára széles körben elérhetővé váljanak. Pályázatot szlovákiai SZMAT-tagok nyújthatnak be. Évente két, kivételes esetben – amennyiben a beadott kéziratok száma és minősége ezt indokolta és a SZMAT költségvetése lehető teszi – több kiadvány megjelentetése is támogatható. A monográfia megjelentetésére a szerző pályázatot nyújt be a sorozat szerkesztőbizottságához. [...] A kiadványsorozat indításának évében, 2022-ben, a pályázatot október 10-ig lehet benyújtani...” Forrás: SZMAT.sk: [teljes cikk >](#)

Konferencia: Kutatásszemléleti, -módszertani és -történeti összefüggések a magyar néprajztudományban

A kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Néprajz és Antropológia Intézete, a Kriza János Néprajzi Társaság, a Kolozsvári Akadémiai Bizottság Néprajzi és Antropológiai Szakbizottsága, az EME Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya újabb [...] értekezletet szervez a kolozsvári (romániai magyar) néprajzkutatás és -kutatás történetének feltárása és népszerűsítése céljából. [...] Ez alkalommal kiemelten emlékezni szeretnénk a kolozsvári magyar egyetemi oktatás 150 éves történetére. Az előadások egyaránt reflektálnak a 19. századra, a két világháború közötti, az 1989 előtti és utáni korszakra. A korábbi konferenciák elsősorban Erdélyre kívánták terelni a figyelmet. 2022-től kezdve az előadások a teljes magyar nyelvterületről mutatnak be kevésbé ismert kutatói életműveket, kezdeményezéseket, eseményeket...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Termini workshop

A 2022 október 7. 09:00-ra tervezett műhelykonferencia a Termini Magyar Nyelvi Kutatóhálózat tanácskozási egy akadémiai keretben induló, 4-5 évesre tervezett program kutatás módszertani, korpuszépítési kérdéseit kívánja megalapozni, összehangolni. A program célja: a magyar nyelv digitális jelenlétének megerősítése, az oktatás szaknyelvének Kárpát-medencei egységesítése egy mindenki által hozzáférhető nyolc nyelvű elektronikus oktatásterminológiai adatbázis létrehozásával, melyben a Magyarországgal szomszédos országokban élő magyar nemzetrészek nyelvváltozata is megjelenik...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

A könyvtárakban is zajlik az „orosztalanítás“

Június elején a kulturális minisztérium a Bölcs Jaroszlav Ukrán Nemzeti Könyvtárral közösen módszertani ajánlásokat dolgozott ki a bibliotékák állományának frissítésére. Kárpátalján a nyár eleje óta több mint hatezer könyvet távolítottak el a megyei könyvtárból. Eleinte az orosz nyelvű könyveket vették le a polcokról. [...] A Kárpátaljai Megyei Könyvtárban 2022. január 1-jén az orosz nyelvű irodalom mintegy 48 százalékot tett ki...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Tudományos programok a „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány szervezésében

A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány (JA) a háború ellenére is végzi tehetséggondozó és támogatói munkáját. A felsőoktatásban tanuló fiatalok és kutatók számára idén is számos pályázati lehetőséget indítottak, amelyek révén kiteljesíthetik kutatói munkájukat. Ahogy a korábbi években megszokhattuk, a „GENIUS” JA idén is korcsoportonként és tantárgyak szerint szervezi meg tehetséggondozó programjait. Többek között meghirdették a Soós Kálmán Ösztöndíjprogramot, valamint várják a jelentkezőket a Fiatal Kutatók Konferenciájára is. [...] Az aktuális ösztöndíjrendszerekről, a konferenciákról és különböző tudományos

programokról” számolt be Váradi Natália, a „GENIUS” JA irodaigazgatója, az MTA köztestületének külső tagja...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

A magyar népmese napját méltatták a Rákóczi-főiskolán

Benedek Elek – magyar újságíró, író, országgyűlési képviselő – születésnapján, szeptember 30-án ünnepeljük a magyar népmese napját. Már hagyománnyá vált, hogy a nagy mesemondó emlékét őrizve a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Pedagógia és Pszichológia Tanszéke ez alkalomból mesenapot szervez, melyre idén az intézmény átriumában került sor. [...] A Pro Cultura Subcarpathica (PCS) civil szervezet idén immár hatodik alkalommal szervezte meg hagyományos mesemondó versenyét a magyar népmese napja, egyben Benedek Elek születésnapja alkalmából. A megmérettetésre idén is Kárpátalja számos településéről érkeztek fiatalok. A hatodik alkalommal megrendezett versenyre összesen 76 tanuló jelentkezett...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)
[teljes cikk 2 >](#)

Beszámoló: Sütő Miklós kiállítása

Sütő Miklós az 1970-es évektől foglalkozik festéssel. Fő inspirálói a kárpátaljai festőiskola alapítói, Boksay József, Erdélyi Béla, Volodimir Mikita, Sütő János voltak. [...] Sütő Miklós olyan nagyszerű művész, akinek műveiből sugárzik Kárpátalja, szülőföldje ölelő tájainak és barátságos lakosainak végtelen szeretete – fogalmazott Bacskai József főkonzul a Sütő Miklós festőművész alkotásaiból rendezett kiállítás megnyitóján Magyarország Ungvári Főkonzulátusán...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Politikum: Választási nap Burgenlandban

Október 2-án községtanácsi képviselőket és polgármestereket választanak Burgenlandban. Folyamatosan frissülő összeállításunkban a négy magyar község, Felsőpulya, Felsőőr, Alsóőr és Órisziget (mint Vasvörösvár/Rotenturm an der Pinka településrésze) eredményeit közöljük...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Magyar nemzetpolitikai konferencia az ausztriai Felsőpulyán

Szeptember 23-25. között 16. alkalommal rendezték meg a nemzetközi Kufstein-tanácskozást, melyen ezúttal az identitás és megtarthatóságának szociológiai és történelmi szempontjai álltak a középpontban. A konferencia vendégei és előadói a Kárpát-medence országaiból, valamint Németországból, Angliából és Svájcban is érkeztek...” Forrás: Kepesusjag.com: [teljes cikk >](#)

Tisztújítás a Kerekasztalnál

Ausztria legnagyobb magyar egyesületeinek szövetsége a Kerekasztal – Runder Tisch a napokban tartotta meg három évente esedékes tisztújítását. A 16 egyesületet tömörítő ernyőszervezet tagjai egyöntetűen újválasztotta a korábbi elnökséget, ezzel újabb három év bizalmat szavazva a jelenlegi elnöknek, Mentsik Szilviának is. [...] Az Ausztriai Magyar Szervezetek Kerekasztalának tagszervezetei között megtalálhatók bécsi és burgenlandi oktatási intézmények, magyar iskolák, 56-os egyesületek, néptánc- és vallási csoportok is. A Kerekasztal feladata, hogy a tagszervezeteket és munkájukat koordinálja, tevékenységeiket, rendezvényeiket támogassa, és hogy a Kerekasztal tagegyesületeit összefogja. [...] A tisztújító közgyűlésen az elnök mellett továbbra is Kilyénfalvi Gábort választották meg az egyesületek az alelnöki tisztségre, aki az idén 75 éves jubileumát ünneplő Délibáb Bécsi Magyar Kultúregyesület elnöke...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Magyar tanfolyamok a népfőiskoláknál

Az iskolák mellett a felnőttoktatásban is megkezdődött az őszi szemeszter. Ilyenkor sok felnőtt is visszaül az iskolapadba, hogy szakmát vagy nyelvet tanuljon. A burgenlandi népfőiskolák rendszeresen szerveznek magyar nyelvtanfolyamokat, ahová a kezdőktől a haladóig várják a tanulni vágyókat. [...] Egy szemeszterben 10-13 alkalommal találkoznak a hallgatók, a tanfolyam hetente másfél órás elfoglaltságot jelent a résztvevőknek. Ez már hatékony de még nem megterhelő, mondta Haiden Ágnes, a VHS Mattersburg tanára. Haiden Ágnes lassan húsz éve tanít magyar nyelvet, a népfőiskolán pedig öt éve indulnak kurzusai. Tapasztalatai szerint leginkább a 35-75 éves korosztály jelentkezik a magyar nyelvkurzusokra, bár már volt ennél idősebb hallgatója is...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: Konferencia a népcsoportok oktatásáról

„Z generáció: így beszél és gondolkodik a népcsoportok fiatal nemzedéke.” Ez volt a mottója a kisebbségi iskolaügyi fórumnak, amelyet szeptember 28-án rendezett Bécsben az Oktatási Minisztérium. A tanácskozáson az oktatás, a népcsoportok és a diákság képviselői is elmondták meglátásaikat. A kisebbségi iskolaügyi fórumot 2015 óta rendszeresen megrendezi a minisztérium. [...] A mostani fórum arra kereste a választ, hogy látja a diákok korosztálya a népcsoportok iskolaügyi kihívásait, mire lenne szükség a

tanulók szerint ahhoz, hogy vonzóbbá váljon a népcsoporti nyelvek – köztük a magyar – oktatása, és elkerülhető lehessen a lemorzsolódás például az iskolaváltáskor. Pathy Lívia, a Burgenlandi Oktatási Igazgatóság gimnáziumokért és szakgimnáziumokért felelős magyar szakfelügyelője...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: Nyelvek napja előadássorozat

A strasbourgi Európa Tanács kezdeményezésére 2001 óta ünnepeljük a Nyelvek Európai Napját szeptember 26-án. [...] Erlinghagen Erika kutató, a bécsi egyetem Finnugor tanszékének munkatársa a 250 fős diáksereglet előtt ezen a nyelvi ünnepnapon a többnyelvűség fontosságáról beszélt. Mint kiderült, 22 különböző nyelven beszélnek a VS Am Taborban tanuló diákok...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Előadás: Széchenyi István emlékezete Bécsben

„A legnagyobb magyarnak“ is nevezett nemes és politikus, Széchenyi István emléke jegyében telt a múlt hétvége a bécsi „Europa“-Club közönsége számára. Múlt péntek este a fővárosban Csorba László történész tartott előadást a magyar reformkor meghatározó alakjáról, szombaton pedig Széchenyi-emlékhelyeket látogattak meg közösen. [...] Az Ausztriai Magyar Pedagógiai és Kulturális Központban megtartott emlékestén a történész arról beszélt, hogyan épült már életében kultusz Széchenyi István alakja köré, és minek köszönhetően övezte alakját később már-már vallásos, szentnek kijáró tisztelet. Ahogy azonban a Széchenyi-kutató megjegyezte, sokkal jobban megérthetjük a gróf hatását és örökségét, ha emberként szemléljük...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Előadás: A Provence magyar emlékei

Magyar emlékek Közép- és Dél-Franciaországban címmel tartott vetítettképes előadást szeptember 15-én Messik Miklós, a Magyar Emlékekért a Világban Közhasznú Egyesület elnöke Bécsben, a Collegium Hungaricumban, az „Europa“-Club Bécsi Magyar Kultúregyesület meghívására. [...] Messik Miklós előadásából megtudtuk, hogy Brignoles-ban ma is szeretettel ápolják Anjou Lajos király emlékét, a híres zarándokhely Lourde magyar emlékeket is rejteget, itt áll Skóciai Szent Margit szobra, de újkori épített örökséget is találunk, a Szent Pius vasbeton bazilikát a magyar származású építész, Pierre Vago tervei alapján építették. Lourdestől nem messze található a világ első huszármúzeuma...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

A nemzetiségi képviselők a kormányfőnél

Robert Golob szlovén kormányfő szeptember 23-án fogadta az őshonos nemzeti kisebbségek országgyűlési képviselőit, Horváth Ferencet, a muravidéki magyar közösség és Felice Žižát, a tengermelléki olasz közösség vezetőjét...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

Ülésezett a Magyar Nemzeti Közösség Rádió- és Tévéműsorainak Programbizottsága

A Magyar Nemzeti Közösség Rádió- és Tévéműsorainak Programbizottsága múlt heti ülésén hozzászólás nélkül elfogadták a Muravidéki Magyar Rádió (MMR) és a TV-stúdió szerkesztőségének féléves program- és gyártási tervének megvalósítási beszámolóját. Elfogadták a 2023-as tervezetet is, ami nem hoz nagyobb változásokat, újításokat. Zver Ilona, a lendvai magyar RTV-stúdió vezetője, valamint Végi József, az MMR, illetve Magyar Lovrič Mirjana, a TV-stúdió programjainak főszerkesztője az ülésen nyugtázták, hogy 2022 első hat hónapjára a programok a tervezett formában megvalósultak. Az ülésen a két felelős szerkesztő azonban az egyre szorítóbb munkaerőhiányt emelte ki, hiszen úgy a rádiónál, mint a TV-stúdiónál jelentkező hiánypótlása gondokat okozhat a tervezett program és a műsorok megvalósításában...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: A muravidéki kétnyelvű általános iskolák nemzetiségi programjai

A Muravidéki Magyar Rádió Aktuális című adásában a muravidéki kétnyelvű általános iskolák 2022/2023-as tanévre tervezett nemzetiségi programjait mutatjuk be az intézetvezetőkkel, illetve a programok kivitelezőinek segítségével. Ezek a programok kimondottan a magyar nyelv fejlesztését, a hagyományok és a kultúra megőrzését, továbbadását, erősítését segítik elő. [...] Így mai műsorunk vendége Vida Törnar Judit, az 1. Számú Lendvai Kétnyelvű Általános Iskola igazgatója, Šebjanič Valerija, a Göntérházi Kétnyelvű Általános Iskola igazgatója és Toplak Alenka, a Dobronaki Kétnyelvű Általános Iskola tanára. Kranjec Gyöngyitől, a Pártosfalvi Kétnyelvű Általános Iskola, valamint Sep Krajnc Alisától, a 2. Számú Lendvai Kétnyelvű Általános Iskola igazgatójától pedig felvételről hallják majd intézményeik nemzetiségi kínálatát...” Forrás: Rtv slo.si: [teljes cikk >](#)

Podcast: Az egynyelvű területről is jönnének gyerekek a Lendvai Kétnyelvű Általános Iskolába

A jelenlegi törvény a kétnyelvű területre korlátozza a beiratkozókat, noha akár további 30 tanulóval is növekedhetne a tanulók létszáma a II. Sz. Lendvai KÁI-ban. Szerdán Ljubljánában az Oktatási Minisztérium képviselői fogadták a tárgyalócsoporthoz, amelyben Alisa Sep Krajnc, a II. Sz. Lendvai Kétnyelvű Általános Iskola megbízott igazgatóján kívül jelen volt még többek között Ivan Koncut, Lendva Község megbízott polgármestere, valamint Horváth Ferenc nemzetiségi parlamenti képviselő is...” Forrás: Rtvsllo.si: [teljes cikk >](#)

Podcast: Nyelvjáráskutatás a Muravidéken

A budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara nyelvészeti tanszékeinek közel negyven diákja és több tanára érkezett pénteken a Muravidékre nyelvjárásgyűjtésre, ahol először az MMÖNK székházában fogadták őket. A gyűjtésről Bárh János egyetemi adjunktussal, a Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet, valamint a Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai, Dialektológiai Tanszék oktatójával Botka Ágnes, a MMR tudósítója beszélgetett...” Forrás: Rtvsllo.si: [teljes cikk >](#)

Kiállítás: Szlovén–magyar művészi párbeszéd

Oda-vissza címmel nyílt kiállítás a ljubljanaei Liszt Intézet – Magyar Kulturális Központ galériájában. A csoportos kiállításon az intézet által meghirdetett pályázat – amely a fiatal szlovén és magyar képzőművészeket szólította meg – díjazottjainak alkotásait mutatták be. A kiválasztott művek a ljubljanaei kiállítás előtt Budapesten, a Faur Zsófi Galériában kerültek a nagyközönség elé. A kiállításon, amelyet Molnár-Gábor Báborka, a Liszt Intézet igazgatója nyitott meg, egy alkotópáros, valamint hét képzőművész 33 alkotása látható, többek között Pál Katja felsőlakosi képzőművész képei is. További kiállító művészek...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

10 315 magyart számoltak meg Horvátországban

Országosan a legnagyobb médiafigyelmet a katolikusok számának és arányának a csökkenése okozta, valamint az, hogy a szerb nemzeti kisebbség aránya Vukovár területén egyharmad alá esett, emiatt a helybéli horvát politikusok azt hangoztatták, hogy így már nincs lehetőség arra, hogy a szerb nyelv hivatalos használatban maradjon Vukovár városában. Ami a nemzeti kisebbségeket illeti, a 2011-es népszámlálási adatokhoz viszonyítva a horvátországi nemzetiségek száma 328.738-ról 240.079-re fogyatkozott, ami 26,7 %-os csökkenés. [...] Jankovics Róbert, a HMDK elnöke: Sajnos az eredmények nem vártak. Mindannyian tudjuk, hogy nagyjából 5 temetésre jut egy keresztelő falvainkban. Az elhalálozás mellett sújtott bennünket az elvándorlás is, különösen Horvátországnak az EU-hoz történt 2013-as csatlakozása óta...” Forrás: Kepesujasg.com: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Palizs-Tóth Hajnalka, az Economica Hungarica Alapítvány igazgatónője

Egy igazán mozgalmas és aktív időszakon van túl az Economica Hungarica Alapítvány, a horvátországi magyar lakta területek gazdaságfejlesztésének ösztönzését szolgáló szervezet. Az alapítvány igazgatójával, Palizs-Tóth Hajnalkával beszélgettünk az idei pályázatokról, a jövőbeli tervekről és a korábbi pályázókat érintő kötelezettségekről. [...] Szeptember 15-én zárult le az idei ház- és földvásárlási pályázatunk. Az előző években háromfordulós volt, de az idén úgy alakult, hogy kétkörös lett. Hét pályázónk volt összesen, ebből három mezőgazdasági földre pályázó, és négy fiatal család pályázott házvásárlásra, ami külön öröm számunkra...” Forrás: Kepesujasg.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

A 140 évvel ezelőtti vasúti tragédiára emlékeztek

Eszéken 1882 szeptemberében egy súlyos vasúti baleset történt, melyben 26 magyar huszár és két munkás vesztette életét. A 140 évvel ezelőtti baleset áldozatainak emlékére a múlt héten megemlékezést tartottak a vasúti híd közelében elhelyezett emlékoszlopnál. Ami az előzményeket illeti: 1882 szeptemberében a Dráva megáradt. Az Eszék melletti, fából épített vasúti híd egyre nagyobb terhelésnek volt kitéve. Egyre kiterjedtebb uszadék torlódott fel a híd körül, amelyet több mint negyven munkás próbált kiszabadítani a híd alól... [...] A tragédia 140. évfordulóján a 106. Dandár Baráti Kör civil szervezet tagjai, valamint a horvátországi magyarok képviselői koszorúzással és gyertyagyújtással emlékeztek a szerencsétlenség áldozataira...” Forrás: Kepesujasg.com: [teljes cikk >](#)

Szlovák történész Trianon-könyvéről vitáztak a budapesti könyvfesztiválon

A Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál idei díszvendége Szlovákia. A szlovák irodalmi programok közül az egyik legjobban várt beszélgetés főhőse Roman Holec professzor volt, aki a szlovák történészek közül elsőként és mindezekig egyedülként szentelt nagyobb lélegzetű monográfiát a Trianon-témának. Holec századik évfordulóra megjelent kötetét 2020-ban igen gyorsan elkapkodták, így már a második kiadásnál tart. [...] Mostanra elkészült a magyar fordítása is, Diadal és katasztrófa – Trianon egy szlovák történész szemével címmel. Holec beszélgetőpartnere egy magyarországi és egy szlovákiai magyar történész volt – Ablonczy Balázs, a Trianon 100 kutatócsoport vezetője, aki már két könyvet is szentelt a Trianont övező legendáknak, valamint Simon Attila, az MTA külső tagja akinek legújabb könyve, Az átmenet bizonytalansága egészen új szempontból vizsgálja a mindenki által ismerni vélt trianoni diktátum történetét. A beszélgetést Szarka László történész, egyetemi docens, a komáromi Selye János Egyetem volt dékánja vezette. [...] A vita során elhangzott, hogy a szlovák közönséget leginkább a magyarok által elkövetett sérelmek érdeklik, a magyarokat viszont az, hogy milyen igazságtalanságokat követtek el a csehek és a szlovákok a magyarok kárára...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

70. jubileumát ünnepelte a Komáromi Jókai Színház

Október 1-jén a Magyar Területi Színház / Komáromi Jókai Színház megalakulásának 70. évfordulóját ünnepelte a társulat, Komárom városa és a színház közönsége. Az ünnepi rendezvény 15 órakor a Tiszti pavilon dísztermében kezdődött, ahol Keszegh Béla, Komárom polgármestere köszöntötte a színházat, a társulat örökös tagjait, nyugalmazott művészeit és azokat a színházi alkotókat, akik évtizedeken át meghatározó szerepet játszottak a város kulturális életében...” Forrás: Bumm.sk: [teljes cikk >](#)

Előadás az Aranybulla emlékévé tiszteletére

Észak-Komáromban az elmúlt hétvégén, szeptember 23-án emlékeztünk az Aranybulla kiadásának 800. évfordulójára. Az eseményt a „Beszélgetés a kultúráról a kultúrával” program keretében a Kultúrpalota dísztermében a Kárpátia Sport Polgári Társulás, a Duna Menti Múzeum és a Felvidéki Értéktörzök Egyesülete szervezte, az önkormányzat pedig támogatta. A Meghívott előadó Kőrösi Mária egyetemi docens, a Széchenyi Társaság elnökségi tagja, a Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutatóintézet tudományos munkatársa Budapestről érkezett. Kőrösi Mária előadásában nemcsak az Aranybulla jelentőségére tért ki, hanem az Aranybulla szellemiségében gróf Széchenyi István és gróf Teleki Pál nemzettudatra építő munkásságára is...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Zsélyi Katalin, kultúraszervező

Zsélyi Katalin a rimaszombati kulturális élet meghatározó alakja, kultúraszervezőként nemcsak a városban, hanem a környéken is ismert. Sok projekt fűződik a nevéhez, melyek közül leginkább a gyerekprogramok és a komolyzene áll hozzá a legközelebb. Aggódva figyel a régióban is tapasztalható kulturális jelenségeket, miközben megpróbálja a legtöbbet kihozni a közönségből. [...] A kulturális életet erős központok irányítják, melyek meghatározzák a támogatások irányát is. Rimaszombatban sok ugyan a kulturális esemény, de igazi progresszió nincs, ahogy közönség sem...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Újra helyén a pozsonyi Mihály-kapu tornyát díszítő szobor

Vasárnap egy közel négy órás művelet keretében visszahelyezték a Mihály-kapu tornyának süvegcsúcsára Szent Mihály arkangyal szobrát. A tavaly restaurálás céljából eltávolított szobor fejébe a régi helyére új időkapszula került. [...] A restaurálást irányító mesternek, Stanislav Koželának éppen ezért nem volt könnyű dolga. 1845 óta nem nyúltak a szoborhoz, ekkor felújították ugyan, az időkapszulába is új dokumentumok kerültek, de az elmúlt 177 év így is meggyötörte. [...] Korpás Árpád a Pozsonyi Kifli Polgári Társulás alelnöke elmondta, az illetékes múzeum és a városvezetés végül a hagyományt szem előtt tartva, az időkapszula korábbi tartalmának megfelelő üzeneteket helyezett el - közte magyar szövegekkel. "Mi ezt az érvelést tudomásul vettük és tiszteletben tartjuk, " - tette hozzá...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

A Felvidéki Regnum Marianum Akadémia évnyitó előadása

Újra megnyitotta kapuit a Regnum Marianum Akadémia, melynek ismételten Szögyén ad otthont az elkövetkező évben júniusig bezáróan. Az évnyitó előadásra szeptember utolsó napján került sor a Nagyboldogasszony-templomban. A szentmisét Farkas Zsolt esperes-plébános mutatta be, a Kőbölkútról érkezett Puss Sándor atyával, megemlékezve Szent Jeromos egyháztanítóról. Zsolt atya köszöntötte az Akadémia vendégét, Soós Viktor Attila egyháztörténészt, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem oktatóját [...] aki

vetítéssel egybekötött előadáson mutatta be a közel kéttucatnyi tablón látható mártírt, a történelmi egyházak papjait, lelkészeit, akiknek a kommunista hatalom oltotta ki az életét...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Emléktáblát avatnak Érsekújvárott a beneši törvények okán meghurcolt magyarság tiszteletére

Az avató ünnepség október 8-án, szombaton délelőtt 10 órakor ökumenikus istentisztelettel kezdődik Érsekújvárbán a Szent Kereszt Felmagasztalása plébániatemplomban, majd az emléktábla felavatásával folytatódik. Az avatót a komáromi székhelyű Kecskés László Társaság szervezi, melynek tagjai küldetésüknek tartják a meghurcolt magyarság emlékhelyeinek a kialakítását, mementóként a ma emberének és az következő generációnak...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Zajlik a népszámlálás Szerbiában

Két nap alatt több mint 430.000 szerbiai állampolgárt számláltak meg a biztosok, közölte hétfőn a Köztársasági Statisztikai Hivatal. [...] Október elsején megkezdődött a népszámlálás Szerbiában, ám a megválaszolandó kérdések közül némelyik egyrészt meghökkenítő, másrészt hüen tükrözi a szerbiai polgárok gazdasági helyzetét. [...] Manapság egyre több fiatal hagyja el az országot, így nem árthat adatot gyűjteni arról, vajon milyen tényezők motiválják a szerbiai polgárok hazajövetelét. Az erre vonatkozóan feltett kérdésre azoktól várnak választ a kérdezőbiztosok, akik megszakítás nélkül legalább egy évig külföldön tartózkodtak...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Változik a záróvizsga struktúrája és a pontozási rendszere is

Az általános iskola nyolcadikos tanulóinak december 30-ig kell nyilatkozniuk azzal kapcsolatban, hogy az öt tantárgy – történelem, biológia, földrajz, fizika, kémia – közül melyiket választják, ugyanis – az anyanyelv és a matematika mellett – ebből a tárgyból írják majd meg a tesztet a záróvizsgán. A Danas napilap cikke szerint a diákok a saját iskolájukban írásos formában adhatják le a döntésüket, de lehetőségük van elektronikus úton is jelezni, hogy melyik tantárgyat választották az öt közül...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Videó: Ötvenkilenc elsőéves hallgató a szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karon

Szerbia-szerte hétfőn fogadták a felsőoktatási intézményekben az elsőéves hallgatókat. Mint Branko Ružić oktatási miniszter kijelentette: 45 ezren kezdhették meg felsőfokú tanulmányaikat, és közülük mintegy 30 ezren az állami költségvetés terhére. Ebben a tanévben 59 elsőéves hallgatója van a szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kárnak. A hétfői tanévnyitó ünnepségen az intézmény elsőéves hallgatói, oktatói és munkatársai vettek részt. A fakultáson az idén az új akadémiai év négy alapképzéssel indul, ezek a következők: okleveles tanító szak, okleveles óvodapedagógus szak, okleveles kommunikátor szak és a nevelői szak. Az ünnepélyes tanévnyitón Pintér Krekić Valéria, oktatással megbízott dékán helyettes, az MTA köztestületének tagja köszöntötte a „golyákat...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Videó: Átadták rendeltetésének az Újvidéki Egyetem Orvostudományi Karának új épületszárnyát

Átadták rendeltetésének az Újvidéki Egyetem Orvostudományi Karának új épületszárnyát. A mintegy 2700 négyzetméter alapterületű objektumot 2020-ban kezdték el kiépíteni. A tartomány 143 millió dinárt, az Orvostudományi Kar 190 millió dinárt fordított a munkálatokra. Az új épületszárnyban egyebek mellett laboratóriumok, szakkabinetek és amfiteátrumok is helyet kaptak, továbbá két garázst is kialakítottak. Az újvidéki Orvostudományi Karon jelenleg több, mint 5000 egyetemista tanul és több mint 600 egyetemi tanár dolgozik...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Konferencia: Interkulturalitás az oktatásban

A Vajdasági Pedagógiai Intézet nyolcadik alkalommal rendezte meg a konferenciát. Ennek a sorozatnak az egyik fő célja rávilágítani arra, hogy az interkulturalitás az oktatásnak és a mindennapi életünknek is az egyik fontos része – fogalmazott Ilić Szilvia, a Vajdasági Pedagógiai Intézet szakmunkatársa: Négy plenáris előadónk van, ebből három Romániából érkezett, és van egy szerb előadó is. A témák az interkulturalitással foglalkoznak, illetve interkulturalitás és nyelvhasználat, interkulturalitás és irodalom, interkulturalitás és nemi egyenjogúság, valamint interkulturalitás és történelem. A konferencián 45 előadó vett részt, az előadások román, angol, szerb és magyar nyelven folytak...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Kishegyesen megtartották a hagyományos irodalmi rendezvénysorozatot

A hétfvégen tartották meg Kishegyesen a hegyesi LITERATúra elnevezésű irodalmi rendezvénysorozatot. A rendezvény pénteken kezdődött és szombat délután ért véget. Az irodalmi rendezvénysorozatot az idén a Kishegyesi Könyvtár szervezte. [...] Nagy Erzsébet, az intézmény igazgatója arról számolt be lapunknak, hogy ez alkalommal is gazdag programmal készültek a LITERATúrára. A hegyesi LITERATúra Csépe-emléknapként él a köztudatban. 51 éves hagyománya a kishegyesi helyi közösségnek és a Petőfi Sándor Művelődési Egyesületnek köszönhető. A Magyar Nemzeti Tanács kiemelt jelentőségű kistérségi rendezvénné nyilvánította, megszervezését a Kishegyesi Könyvtárra bízta. [...] Az irodalmi rendezvénysorozat péntek délelőtt az Aranyeső Vers- és Prózamondó Verseny községi döntőjével kezdődött...” Forrás: Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutató: Eltévedt lövedékek

Baráth László Eltévedt lövedékek című önéletrírásának bemutatóját tartották csütörtök délután a magyarkanizsai József Attila Könyvtárban. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet által kiadott kötetben Szarajevónak és az ott töltött évek szép és kevésbé szép élményeinek állít emléket Baráth László. A szerzőt klarinétművészként, tanárként és tárogatósként ismerhetjük elsősorban, és régóta érett benne a gondolat, hogy a Szarajevóban töltött éveit felidézze és papírra vesse...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Fotókiállítás és könyvbemutató egyben

A Hét Nap fotópályázatára beérkezett alkotások kiállítása és a hetilap könyveinek bemutatójára is sor került tegnap délután Magyarkanizsán, a Dobó Tihamér Képtárban. A több mint száz fotó és az öt könyv, amelyet bemutattak a Hét Nap tavalyi, 75 éves fennállásának jubileumára készült. Az alkotásokkal Vajdaság-szerzte járják a településeket a hetilap munkatársai...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Beszélgetés: Az UNESCO is elismerte Resicabányát

Resicabánya a romániai települések közül elsőként került be szeptemberben az UNESCO Tanuló Városok Globális Hálózatába, miután nyáron nyert az Európai Bizottság New European Bauhaus pályázatán is. Krassó-Szörény megye központja sokáig a leépülő szocialista ipar és az elvándorlás városa volt, 2014 és 2020 között azonban több európai uniós támogatást hívott le, mint például a háromszor több lakosú Brassó. Pataki Ildikóval, az önkormányzat oktatáspolitikai tanácsadójával beszélgettünk a sikeres kezdeményezésekről, a jó városstratégiáról és az UNESCO-elismerés téjéről. [...] Resicabányán egy éve már 5-8. osztályosok és licisták is tanulhatnak robotikát. Ez lenne az egyik ipari terület, ahol sikereket remélnek a duális oktatástól? A robotika csak az egyik pici része...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Újraindul a marosvásárhelyi Rádió Kotta című műsora, amelyben erdélyi előadók zenélnek

Októberben ismét lesz Kotta, a Marosvásárhelyi Rádió tehetséggondozó és népszerűsítő műsora, mely közel tíz éve hónapról hónapra erdélyi zenekarokat, előadóművészeket, zenészeket ismertet meg a rádióhallgatókkal és a közönséggel – olvasható a rádió közleményében, amelyben hírt adnak a műsor újraindulásáról. Az elmúlt évek során több mint 70 együttes mutatkozott be a stúdióban, műfaji megkötöttség nélkül...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Megkötések nélkül, jelenléti oktatással indult a tanév a BBTE-n

A százötven éves kolozsvári magyar nyelvű felsőoktatás ünnepét emelték ki hétfőn a Babeş–Bolyai Tudományegyetem (BBTE) román és magyar tagozatának évnyitóján. Daniel David BBTE-rektor és Soós Anna magyar tagozatért felelős rektorhelyettes szerint októberben több ezzel kapcsolatos eseményt szerveznek. Soós Anna elmondta: a jubileumi eseménysorozat október 12-e és 14-e között zajlik. Daniel David szerint a BBTE első számú küldetése az oktatás, a második a kutatás, a harmadik pedig a társadalommal való jó kapcsolat kialakítása. [...] Hétfő délelőtt a Babeş–Bolyai Tudományegyetem román, míg délután a magyar tagozat szervezte meg tanévnyitó ünnepségét...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

A BBTE projektje önkéntesekkel alaposabban felmérné a városban élő vadméheket

Sokan tudják, hogy a méheknek nagy szerepük van a növények beporzásában, ezáltal az élővilág fenntartásában, illetve az élelmünk megtermelésében. [...] A mézet adó méheknél vannak sokkal hatékonyabb beporzók is: a magányosan élő vadméhek. Ezeknek rengeteg fajuk van, és általánosságban elmondható róluk, hogy hasonlítanak a házi méhekhez, azonban kisebbek náluk. [...] Mivel városokban is élnek szép számmal, a kutatóbiológusok most arra készülnek, hogy Kolozsváron elindítanak egy átfogó felmérést.

Ehhez kérik az érdeklődők segítségét, egy ún. citizen science kutatás keretében várják azok jelentkezését, akik vállalnák, hogy méhecskehotelt tartanak az erkélyükön vagy a ház körül, és időnként fotókat küldenek azokról a fajokról, melyek megjelennek, beköltöznek. [...] A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem oktatója, az MTA köztestületének külső tagja, László Zoltán diákjaival évek óta kutatja a Kolozsvár parkjaiban élő vadméheket...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Tapasztó Ernő, az Aradi Kamaraszínház igazgatója

Romániai városokban, szórványtelepüléseken, külföldi helyszíneken, számos fesztiválon fellépett az elmúlt időszakban, és további vendégszerepléseket tervez a megalakulásának 15. évfordulóját ünneplő Aradi Kamaraszínház, amely jelenleg anyagi gondokkal küzd. Tapasztó Ernő, a társulat vezetője a Krónikának elmondta, az ehhez hasonló nehéz időszakokat túl kell élnie, át kell vészelnie a színháznak. [...] Tapasztó úgy fogalmazott, büszke arra, hogy jelentős nemzetközi színházi szemléken is sikerült fellépniük, például Gdanskban vagy az észak-macedóniai Bitolán is, ahol produkciójukat pozitív kritikával illették. A támogatásból fenn tudtak tartani a színházat, új produkciókat sikerült létrehozni...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Írók az iskolában projekt: Kész Orsolya találkozik a Bolyai-líceum diákjaival

Az Írók az iskolában idei évadjának első magyar írója Kész Orsolya lesz, aki október 6-án találkozik a Bolyai Farkas Elméleti Líceum három osztályával. A találkozóra a tanintézmény Mihai Viteazul utcai épületében kerül sor. Az esemény szervezésében Brandner Judit Emőke tanárnő segít. [...] Az Írók az iskolában projekt a marosvásárhelyi Podium Egyesület szervezésében valósul meg, és fő célja, hogy népszerűsítse a kortárs magyar és román irodalmat a fiatal olvasóközönség körében. Ennek érdekében román és magyar írók és költők tartanak rendhagyó irodalomórákat a partner tanintézményekben. Minden író három osztálynak tart órát egy iskolai nap leforgása alatt. Idén négy román és négy magyar író találkozik az említett öt marosvásárhelyi líceum diákjaival...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Benedek Kálmánra, az orgonaművészre, a karnagyra, a tanárra – az emberre emlékeztek

Kiváló orgonaművész, a magyar kortárs zenét pártoló karnagy, jó pedagógus és igazi úriember, aki mindenkit elbűvölt természetességével, udvariasságával – nagyjából ezek voltak a kulcsszavai annak a kerekasztal-beszélgetésnek, amelyet a 110 évvel ezelőtt született Benedek Kálmán (1912–1993) karnagy-tanár, zongora- és orgonaművész emlékére szerveztek szeptember 28-án a Györkös-Mányi Albert Emlékházban. A sokoldalú zenészre egykori tanítványa, Tóth-Guttman Emese, a Romániai Magyar Dalosszövetség elnöke és Benkő Tímea karnagy, a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet oktatója emlékezett, a beszélgetést Benkő Judit zenetudós moderálta...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Vélemény: Tíz romániai doktori hallgatóból nyolc plagizál a dolgozatában

Tíz romániai doktori hallgatóból mindössze kettő nem másol a doktori tézise írásánál, állítja Dorin Isoc, a plagiare.ro plágiumellenes platform alapítója. Állítása szerint az alapképzésben tanulók és a mesterisek esetében még rosszabb az arány, ott tízből csupán egy esetben nem merül fel a plagizálás gyanúja. A Libertatea által idézett Isoc összeállította azon közszereplők listáját is, akik az elmúlt 32 évben köztisztviséget töltöttek be, és plágiummal vádolták meg őket. Állítása szerint egyetlen olyan tisztviség van, amit eddig nem töltött be bizonyítottan plagizáló személy, az pedig az államfő. Állítása szerint ez a hatalmas mennyiség a doktori iskolákat vezető egyetemi tanárok igénytelenségéből és ismerethiányából adódik. [...] Az új oktatási törvényeknek egyértelmű előírásokat kell tartalmazniuk a plágium megelőzéséről és büntetéséről, jelentette ki hétfőn Klaus Iohannis államfő, aki hétfőn részt vett a bukaresti Ion Mincu Építészeti és Urbanisztikai Egyetem tanévnyitó ünnepségén...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Hatházi András kapja idén a filmes Sárga Csikó Díjat

Az első erdélyi magyar játékfilmről elnevezett kitüntetést a Filmtett Egyesület évente adományozza egy-egy olyan személyiségnek, aki munkásságával alkotóként, szakmai példaképként, oktatóként elévülhetetlen érdemeket szerzett, tevékenységével gazdagítja az erdélyi magyar filmes kultúrát, illetve jelentős mértékben segíti vagy segítette kezdő és tapasztalt erdélyi filmesek pályájának alakulását. A díjat 2022-ben Hatházi András kapja. [...] Hatházi András 1967-ben született, Brassóban. Matematikusnak indult, ám egy év egyetemi képzés után pályája gyökeres fordulatot vett...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)